

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

สมุดบันทึกความดี :
เครื่องมือพัฒนาทักษะชีวิตขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา

จัดทำโดย นางอลิศา แสงผล
หัวหน้าฝ่ายการศึกษา สำนักงานเขตปทุมวัน

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๗
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

จากการขยายตัวของธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้แรงงานอพยพเข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรมและระบบเศรษฐกิจ เด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครจึงมีอัตราเสี่ยงสูงที่ต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ผู้บริหารกรุงเทพมหานครจึงมีแนวคิดในการส่งเสริมทักษะชีวิตให้กับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรจะต้องเป็นผู้ที่ช่วยปลูกฝังพฤติกรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับเด็กและเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ การจัดกิจกรรมทักษะชีวิตจะเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ร่วมกัน เป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักการปรับตัว การแก้ปัญหา และการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยนำองค์ประกอบทักษะชีวิต ๑๐ ประการ ที่องค์การอนามัยโลก (WHO) กำหนดมาใช้ เพื่อให้เด็กพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต สอดคล้องกับประกอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่มีจุดมุ่งหมายหลักในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) กำหนดยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งคุณภาพชีวิต ที่ดีและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาคุณภาพการศึกษาและแหล่งการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและสร้างกรุงเทพมหานครให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้วยกลยุทธ์ : การพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย เพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานที่แข็งแกร่งมั่นคง เพียงพอต่อการดำรงชีวิตที่ดีในวันข้างหน้า อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ประกอบกับนโยบาย “อิมท้อง สมองดี มีวินัย ปลอดภัย โต้ไปไม่โกง” ของกรุงเทพมหานครที่ต้องการให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถทางวิชาการ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน ด้วยหลักสูตรโต้ไปไม่โกงของกรุงเทพมหานคร ในการฝึกฝนความมีระเบียบวินัยให้นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรม ๕ ข้อ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ ความเป็นธรรมทางสังคม กระทำอย่างรับผิดชอบ และเป็นอยู่อย่างพอเพียง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" โดยโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้พิจารณาดำเนินการตามบริบทของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอน ๕ กลุ่มสาระหลักในช่วงเช้า ส่วนทักษะชีวิตและปฏิบัติกิจกรรมอื่น ๆ จัดในช่วงบ่าย

เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายดังกล่าว สำนักงานเขตพระนคร โดยฝ่ายการศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๑ โรงเรียน ได้ร่วมมือกับบริษัท เทเวศรประกันภัย จำกัด (มหาชน) จัดทำโครงการโรงเรียนคุณธรรมในสังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา ๒๕๕๘ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในเขตพระนคร จำนวน ๑๑ โรงเรียน ให้เป็นโรงเรียนคุณธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้สอน ผู้เรียน ตลอดจนกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน เพื่อบ่มเพาะพฤติกรรมที่ดีงาม และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด โดยปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ความดี ความงามให้กับผู้เรียน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และอาศัยกิจกรรมส่งเสริมความดีเป็นตัวกระตุ้นการเรียนรู้ เพื่อปลดปล่อยพลังทางสติปัญญาผู้เรียน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามทั้งทางอารมณ์ จิตใจ ร่างกาย และสังคม และได้มีการนำสมุดบันทึกความดี ตอนความรู้คู่คุณธรรม มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะชีวิตให้กับผู้เรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในเขตพระนคร จำนวน ๑๑ โรงเรียน ผู้ศึกษาจึงต้องการวิเคราะห์และศึกษาว่าสมุดบันทึกความดีนี้สามารถเป็นเครื่องมือพัฒนาทักษะชีวิตได้หรือไม่ โดยจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) เรื่อง สมุดบันทึกความดี : เครื่องมือพัฒนาทักษะชีวิตขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ

๑. เพื่อศึกษากระบวนการนำสมุดบันทึกความดีมาใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตให้กับผู้เรียน

๒. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จในการนำสมุดบันทึกความดีมาใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตให้กับผู้เรียน

กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในเขตพระนคร จำนวน ๑๑ โรงเรียน ๑ ละ ๒ คน รวม ๒๒ คน

ตัวชี้วัดของการศึกษาในเรื่องนี้ คือ

๑. จำนวนนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรมในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๑ โรงเรียน ใช้สมุดบันทึกความดี ตอน ความรู้คู่คุณธรรม บันทึกความดีที่ผ่านกระบวนการคิด ทบทวน แยกแยะ และการตัดสินใจแล้ว

๒. ร้อยละ ๘๐ ของพฤติกรรมนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรมในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๑ โรงเรียน มีการพัฒนาทักษะชีวิตอย่างต่อเนื่อง

วิธีการดำเนินงาน คือ

๑. การวางแผน ผู้บริหารเขต ประชุมมอบนโยบายแก่ฝ่ายการศึกษาและโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในเขตพระนคร ๑๑ โรงเรียน ในการศึกษาเพื่อให้ได้เครื่องมือที่เรียกว่าสมุดบันทึกความดี เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนา “ทักษะชีวิต” ให้กับนักเรียน

๒. การดำเนินการ นักเรียน บันทึกความดีในสมุดบันทึกความดีและเสนอผลการบันทึกความดี หน้าชั้นเรียน ครูผู้สอน ตรวจสอบสมุดบันทึกความดีและให้ข้อเสนอแนะทุกครั้ง ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามการบันทึกความดีในสมุดบันทึกความดีของนักเรียนและติดตามการตรวจสอบของครูผู้สอน ผู้ปกครองอ่านสมุดบันทึกความดีของนักเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจนักเรียน ฝ่ายการศึกษา ตรวจสอบ และติดตามการบันทึกความดีในสมุดบันทึกความดีของนักเรียน ศึกษากระบวนการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนจากการบันทึกในสมุดบันทึกความดี เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนทุกโรงเรียน วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำสมุดบันทึกความดีมาใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตให้กับผู้เรียน

๓. สรุปผล

เป้าหมายสำคัญ คือ กรุงเทพมหานครได้ข้อเสนอแนะในการนำเครื่องมือที่เรียกว่าสมุดบันทึกความดีไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนา “ทักษะชีวิต” ให้กับผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครและสอดคล้องกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย กรุงเทพมหานครนำเสนอการสังเคราะห์องค์ความรู้เรื่อง การนำสมุดบันทึกความดี ตอนความรู้คู่คุณธรรม มาใช้ในการสนับสนุนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของกระทรวงศึกษาธิการ ให้กระทรวงศึกษาธิการผลักดันการนำสมุดบันทึกความดีมาใช้ประกอบการติดตามและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทุกระดับ

สมุดบันทึกความดี : เครื่องมือพัฒนาทักษะชีวิตขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา

หลักการและเหตุผล

กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่มีจุดมุ่งหมายหลักในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ด้านสังคม ส่งผลกระทบนำไปสู่ความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมที่ดั้งเดิม ส่งผลให้สังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยมมากขึ้น โดยให้ความสำคัญกับหน้าที่และศีลธรรมทั้งต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมลดลง ดังนั้น ในปี พ.ศ.๒๕๕๖- ๒๕๕๙ กรุงเทพมหานครจึงมุ่งเน้นการวางกรอบการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน ตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาคุณภาพการศึกษาและแหล่งการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและสร้างกรุงเทพมหานครให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้วยกลยุทธ์ : การพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย เพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานที่แข็งแกร่งมั่นคงเพียงพอต่อการดำรงชีวิตที่ดีในวันข้างหน้า อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจและสังคม มีประชากรหนาแน่น มีความหลากหลายทั้งความเป็นมา การประกอบอาชีพและวิถีชีวิต รวมทั้งการขยายตัวของธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการอพยพของแรงงานที่เข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรมและระบบเศรษฐกิจ เด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครจึงมีอัตราเสี่ยงสูงที่ต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ สถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม ทักษะการใช้ชีวิต เพื่อให้เด็กนักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ และมีภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารกรุงเทพมหานครจึงมีแนวคิดในการส่งเสริมทักษะชีวิตให้กับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรจะต้องเป็นผู้ที่ช่วยปลูกฝังพฤติกรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับเด็กและเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ การจัดกิจกรรมทักษะชีวิตจะเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ร่วมกันเป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักการปรับตัว การแก้ปัญหาและการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

กรุงเทพมหานครได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการศึกษา ภายใต้นโยบาย “อิมทอสมองดี มีวินัย ปลอดภัย โตไปไม่โกง” ที่ไม่เพียงทำให้เด็กมีความรู้ความสามารถทางวิชาการเท่านั้น แต่ต้องทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนด้วย ซึ่งนโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานครมีจุดมุ่งหมายที่จะยกระดับการจัดการศึกษา โดยการส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในห้องเรียน นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยสอน ผลักดันให้เกิดเป็นห้องเรียนนวัตกรรม เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนและพัฒนาวิธีการสอนของครู ตลอดจน

ส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะชีวิต เสริมภูมิคุ้มกันให้สามารถใช้ชีวิตนอกโรงเรียนได้อย่างปลอดภัย รวมถึงยังคงเอกลักษณ์ด้วยหลักสูตรโตไปไม่โกงของกรุงเทพมหานคร ฝึกฝนความมีระเบียบวินัยให้นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรม ๕ ข้อ ที่อยู่ในหลักสูตร ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ ความเป็นธรรมทางสังคม กระทำอย่างรับผิดชอบ และเป็นอยู่อย่างพอเพียง มีแนวทางการจัดกิจกรรมเพิ่มทักษะให้กับนักเรียนโรงเรียนในสังกัด โดยนำองค์ประกอบทักษะชีวิต ๑๐ ประการ ที่องค์การอนามัยโลก (WHO) กำหนดมาใช้ เพื่อให้เด็กพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต คือ

- ทักษะการตัดสินใจ (Decision Making)
- ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving)
- ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking)
- ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking)
- ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective communication)
- ทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal relationship)
- ทักษะการตระหนักรู้ในตน (Self-awareness)
- ทักษะการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy)
- ทักษะการจัดการกับอารมณ์ (Coping with emotion)
- ทักษะการจัดการกับความเครียด (Coping with stress)

นอกจากนี้ กรุงเทพมหานครได้เริ่มดำเนินการวางแผนบริหารจัดการเวลาเรียน ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" โดยให้โรงเรียนพิจารณาดำเนินการตามบริบทของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอน ๕ กลุ่มสาระหลักในช่วงเช้า ส่วนทักษะชีวิตและปฏิบัติการกิจกรรมอื่น ๆ จัดในช่วงบ่าย เช่น หลักสูตรโตไปไม่โกง การเรียนรู้เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ ทักษะชีวิต หน้าที่พลเมือง

สำนักงานเขตพระนคร โดยฝ่ายการศึกษา มีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๑ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนราชบพิธ โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริยาราม โรงเรียนวัดมหาธาตุ โรงเรียนวัดมหารณพาราม ในพระราชูปถัมภ์ฯ โรงเรียนวัดสุทัศน์ โรงเรียนวัดพระเชตุพน โรงเรียนวัดราชบูรณะ โรงเรียนวัดอินทริวิหาร โรงเรียนวัดใหม่อมตรส โรงเรียนวัดตรีทศเทพ และโรงเรียนวัดราชนัดดา ได้ร่วมมือกับ บริษัท เทเวศรประกันภัย จำกัด (มหาชน) จัดทำโครงการโรงเรียนคุณธรรมในสังกัด กรุงเทพมหานคร ตามแผนดำเนินการปีการศึกษา ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในเขตพระนคร จำนวน ๑๑ โรงเรียน ให้เป็นโรงเรียนคุณธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้สอน ผู้เรียน ตลอดจนกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน เพื่อบ่มเพาะพฤติกรรมที่ดีงาม และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนด โดยปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ศิลธรรม ความดี ความงามให้กับผู้เรียน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และอาศัยกิจกรรมส่งเสริมความดีเป็นตัวกระตุ้นการเรียนรู้ เพื่อปลดปล่อยพลังทางสติปัญญาผู้เรียน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามทั้งทางอารมณ์ จิตใจ ร่างกาย และสังคม

และได้มีการนำสมุดบันทึกความดี ตอน ความรู้คู่คุณธรรม มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะชีวิตให้กับผู้เรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในเขตพระนคร จำนวน ๑๑ โรงเรียน

กิจกรรมสมุดบันทึกความดี มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้สมุดบันทึกความดีเป็นเครื่องมือในการค้นหาความสนใจใฝ่รู้ และพัฒนาทักษะชีวิต ผ่านกิจกรรมการทำความดีในแต่ละระดับ (การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น) โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนสามารถใช้สมุดบันทึกความดีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะทางการคิดด้านคุณธรรม ให้ผู้ปกครองสามารถใช้สมุดบันทึกความดีเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและพัฒนาความเอาใจใส่แก่นักเรียน ให้ครูผู้สอนสามารถใช้สมุดบันทึกความดีเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและพัฒนาความเอาใจใส่แก่นักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้สมุดบันทึกความดีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการบริหารจัดการการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม

เนื้อหาที่นำมาใช้ในสมุดบันทึกความดี ประกอบด้วย เรื่องดี ๆ ที่หนูรู้ เรื่องดี ๆ ที่หนูทำ เรื่องดี ๆ ที่หนูอยากวาด เรื่องดี ๆ ที่หนูอยากเขียน เรื่องดี ๆ ที่ผู้ปกครองอยากบอก และเรื่องดี ๆ ที่คุณครูอยากบอก แบ่งเป็น

เรื่องดี ๆ ที่หนูรู้ ประกอบด้วย คำถาม ๕ ข้อ คือ

สัปดาห์นี้ มีเรื่องดี ๆ อะไร เกิดขึ้นในครอบครัวของเรา?

สัปดาห์นี้ มีเรื่องดี ๆ อะไร เกิดขึ้นในโรงเรียนของเรา?

สัปดาห์นี้ มีเรื่องดี ๆ อะไร เกิดขึ้นในชุมชนของเรา?

สัปดาห์นี้ มีเรื่องดี ๆ อะไร เกิดขึ้นในประเทศของเรา?

สัปดาห์นี้ มีเรื่องดี ๆ อะไร เกิดขึ้นในอาเซียนของเรา?

เรื่องดี ๆ ที่หนูทำ ประกอบด้วย คำถาม ๕ ข้อ คือ

สัปดาห์นี้ หนูช่วยคุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัว ทำงานบ้านอะไรกันบ้าง?

สัปดาห์นี้ หนูช่วยเพื่อน ๆ ทำอะไรกันบ้าง ?

สัปดาห์นี้ หนูช่วยคุณครู ทำอะไรกันบ้าง?

สัปดาห์นี้ หนูช่วยชุมชน ทำอะไรกันบ้าง?

สัปดาห์นี้ หนูมีเรื่องดี ๆ อะไรบ้างที่อยากเล่าให้ฟัง ?

เรื่องดี ๆ ที่หนูอยากวาด

ให้เด็กวาดเรื่องดี ๆ ที่เด็กประทับใจ สนใจ หรือความดีที่เด็กทำ

เรื่องดี ๆ ที่หนูอยากเขียน

ให้เด็กเขียนลำดับเรื่องราวเรื่องดี ๆ ที่เด็กประทับใจ สนใจ หรือความดีที่เด็กทำ

เรื่องดี ๆ ที่ผู้ปกครองอยากบอก

ให้ผู้ปกครองประมวลความคิด ความสนใจ และความดีของนักเรียน พร้อมเสนอแนะเรื่องที่เป็นประโยชน์ ที่แสดงถึงการเอาใจใส่และเคารพในความคิดของเด็กๆ

เรื่องดี ๆ ที่คุณครูอยากบอก

ให้ครูผู้สอนประมวลความคิด ความสนใจ และความดีของเด็ก ๆ พร้อมเสนอแนะเรื่องที่เป็นประโยชน์ ที่แสดงถึงการเอาใจใส่และเคารพในความคิดของนักเรียน

แนวทางการดำเนินงานส่งมอบสมุดบันทึกความดีให้กับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทุกโรงเรียนในเขตพระนคร

๑. ร่วมกับผู้บริหาร คณะครูเพื่อแนะนำวิธีการใช้เครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพ
๒. ร่วมกับผู้บริหาร คณะครู และนักเรียน การนิเทศการบันทึกสมุดบันทึกความดีของนักเรียน
๓. ร่วมกับผู้บริหาร คณะครู นักเรียน และผู้ปกครอง ตรวจสอบความสม่ำเสมอในการใช้สมุดบันทึกความดีของนักเรียน

ผลผลิตที่อยากให้เกิดขึ้น คือ นักเรียนได้ใช้สมุดบันทึกความดี ฝึกความคิด ทบทวนการกระทำ และเขียนบันทึกความดีของตนเอง ผู้ปกครองได้ใช้สมุดบันทึกความดีเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร เรียนรู้ความสนใจและความรู้สึกของเด็ก ครูผู้สอนได้ใช้สมุดบันทึกความดีเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร เรียนรู้ความสนใจ ความรู้สึก การกระทำ และสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวนักเรียน ผู้บริหารได้ใช้สมุดบันทึกความดีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการบริหารจัดการการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม

ผลกระทบที่อยากให้เกิดขึ้น คือนักเรียนได้พัฒนาความสนใจใฝ่รู้ และคุณธรรม จริยธรรมในชีวิตประจำวัน ผู้ปกครองเอาใจใส่นักเรียนมากขึ้น ครูผู้สอนได้พัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครู ผู้บริหารได้พัฒนาการบริหารจัดการการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม

ผลลัพธ์ที่อยากให้เกิดขึ้น คือ นักเรียนพัฒนาการอ่าน การสะกดคำ การเขียน การสรุปเรื่อง การวาดรูป เพื่อบอกเล่าเรื่องราวได้ดีขึ้น ผู้ปกครองตอบสนองพัฒนาการของนักเรียน จากสมุดบันทึกความดี ครูผู้สอนพัฒนากระบวนการสอนที่สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ผู้บริหารได้พัฒนาโรงเรียนคุณธรรมให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตให้กับผู้เรียนของกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. เพื่อศึกษากระบวนการนำสมุดบันทึกความดีมาใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตให้กับผู้เรียน
๒. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จในการนำสมุดบันทึกความดีมาใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิต

ให้กับผู้เรียน

เป้าหมายของการศึกษา

กรุงเทพมหานครได้ข้อเสนอแนะในการนำเครื่องมือที่เรียกว่าสมุดบันทึกความดีไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนา “ทักษะชีวิต” ให้กับผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครและสอดคล้องกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

คำนิยามศัพท์

ทักษะชีวิต คือความสามารถของบุคคลในการใช้ความรู้ เจตคติและทักษะต่าง ๆ เพื่อดำเนินชีวิตและแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง ครอบครัวและสังคม สามารถเลือกแนวทางการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลที่เหมาะสม ด้วยความรู้ ความเข้าใจ และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในสังคม เพื่อให้บังเกิดผลในด้านสร้างสรรค์ ทำให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันได้อย่างปกติและมีความสุข

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการนำสมุดบันทึกความดีมาใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
เริ่มต้นตั้งแต่

- ฝ่ายการศึกษา เป็นหลักในการนำนโยบายของผู้อำนวยการเขตแปลงไปสู่การปฏิบัติ
- ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลักในการติดตามให้กำลังใจแก่คณะครู
- คณะครูเป็นหลักในการพัฒนากระบวนการสอนที่สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะชีวิต
ของนักเรียน
- นักเรียนเป็นหลักในการลงมือทำด้วยความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาทักษะชีวิตของตนเอง
- ผู้ปกครองเป็นหลักในการมีส่วนร่วมแก่สถานศึกษา

ส่วนกระบวนการที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการนำสมุดบันทึกความดีมาใช้ คือ
นโยบายที่เอื้อต่อการขับเคลื่อน

- ระดับชาติ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
- ระดับท้องถิ่น นโยบายของกรุงเทพมหานคร เรื่อง การพัฒนาทักษะชีวิต และหลักสูตร
โตไปไม่โกง
- ระดับเขต นโยบายของเขตพระนคร เรื่อง โรงเรียนคุณธรรม
- ระดับสถานศึกษา นโยบายของโรงเรียน เรื่อง สมุดบันทึกความดีเครื่องมือพัฒนา
ทักษะชีวิต

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ความต้องการ/ความคาดหวัง	แนวทางดำเนินการ
ผู้บริหารเขต	สำนักงานเขตพระนครได้เครื่องมือที่เรียกว่า สมุดบันทึกความดีเป็นแนวทางในการส่งเสริม ให้เกิดปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการ พัฒนา”ทักษะชีวิต”ให้กับนักเรียน	การดำเนินการบรรลุเป้าหมาย ตามที่หน่วยงานต้องการ
ฝ่ายการศึกษา	ทุกโรงเรียนให้ความสำคัญ สนใจ ติดตามการให้ นักเรียนบันทึกความดีในสมุดบันทึกความดี	๑. ติดตามการบันทึกความดีใน สมุดบันทึกความดี ตอนความรู้ คู่คุณธรรม ทุกโรงเรียน ๒. ตรวจสอบโรงเรียน เพื่อเป็น ขวัญกำลังใจแก่ผู้บริหาร สถานศึกษาและครู
ผู้บริหารสถานศึกษา	เป็นหลักให้แก่ครูในการตรวจสมุดบันทึกความ ดีของนักเรียน	๑. บริหารจัดการกิจกรรมสมุด บันทึกความดี ๒. เป็นที่ปรึกษาให้แก่ครู ๓. กำหนดตารางติดตาม ๔. นิเทศติดตาม

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ความต้องการ/ความคาดหวัง	แนวทางดำเนินการ
ครู	- ได้รับความรู้สึก การกระทำ สภาพแวดล้อม รอบ ๆตัวนักเรียน - มีจิตวิญญาณความเป็นครู	๑. ให้คำแนะนำนักเรียน ๒. กำหนดเวลาส่งสมุดบันทึก ความดี และตรวจสอบการ บันทึกความดีในสมุดบันทึก ความดีและให้ข้อเสนอแนะ
นักเรียน	พัฒนาพฤติกรรม	๑. บันทึกความดีในสมุดบันทึก ความดี ๒. สรุปความดีของตนเอง
ผู้ปกครอง	สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะ ชีวิตนักเรียน	ตรวจสอบสมุดบันทึกความดีของ นักเรียน เพื่อรับทราบความรู้สึก ของนักเรียน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

จากการวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(Stakeholders) นำมากำหนดเป็นขั้นตอนการดำเนินงาน ได้ดังนี้

๑. การวางแผน

๑.๑ ผู้บริหารเขต ประชุมมอบนโยบายแก่ฝ่ายการศึกษาและโรงเรียนสังกัด

- กรุงเทพมหานครในเขตพระนคร ๑๑ โรงเรียน ในการศึกษาเพื่อให้ได้เครื่องมือที่เรียกว่าสมุดบันทึกความดี เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนา”ทักษะชีวิต”ให้กับนักเรียน เดือนมีนาคม ๒๕๕๙ ดังนี้
- ฝ่ายการศึกษา แจกแนวทางการตรวจเยี่ยม และติดตามการบันทึกความดีในสมุดบันทึกความดีของนักเรียน ทุกโรงเรียน เดือนละครั้ง
 - ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดตารางติดตามเดือนละ ๒ ครั้ง
 - ครูผู้สอน กำหนดเวลาส่งสมุดบันทึกความดีทุกสัปดาห์และให้ข้อเสนอแนะทุกครั้ง
 - นักเรียน ให้บันทึกความดีในสมุดบันทึกความดีและเสนอผลการบันทึกความดีหน้าชั้นเรียน สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง
 - ผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งผู้ปกครองอ่านสมุดบันทึกความดีของนักเรียนและบันทึกเพื่อสร้างความเข้าใจนักเรียน

๒. การดำเนินการ

- ๒.๑ นักเรียน บันทึกความดีในสมุดบันทึกความดีและเสนอผลการบันทึกความดีหน้าชั้นเรียน สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง
- ๒.๒ ครูผู้สอน ตรวจสอบสมุดบันทึกความดีทุกสัปดาห์และให้ข้อเสนอแนะทุกครั้ง

๒.๓ ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามการบันทึกความดีในสมุดบันทึกความดีของนักเรียนและติดตามการตรวจสอบของครูผู้สอน เดือนละ ๒ ครั้ง

๒.๔ ผู้ปกครองอ่านสมุดบันทึกความดีของนักเรียนและบันทึก เพื่อสร้างความเข้าใจนักเรียน

๒.๕ ฝ่ายการศึกษา ดำเนินการดังนี้

๒.๕.๑ ตรวจสอบ และติดตามการบันทึกความดีในสมุดบันทึกความดีของนักเรียนทุกโรงเรียน เดือนละครั้ง

๒.๕.๒ ศึกษากระบวนการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนจากการบันทึกในสมุดบันทึกความดี

๒.๕.๓ เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน ทุกโรงเรียน

๒.๕.๔ วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำสมุดบันทึกความดีมาใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตให้กับผู้เรียน

๒.๖ สรุปผล

แผนปฏิบัติการ (Action Plan)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	กิจกรรม	ระยะเวลา (ภาคการศึกษาที่ ๑/ ๒๕๕๙)							ผู้รับผิดชอบ
		มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
การวางแผน	๑.๑ ประชุมมอบนโยบายแก่ฝ่ายการศึกษาและโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในเขตพระนคร ๑๑ โรงเรียน	↔							ผู้บริหารเขต
การดำเนินการ	๑.๒ นักเรียน บันทึกความดีและเสนอผลหน้าชั้นเรียน	↔							นักเรียน
	๑.๓ ครูผู้สอน ตรวจสอบสมุดบันทึกความดีและให้ข้อเสนอแนะ	↔							ครูผู้สอน

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนมีนาคม – เดือนกันยายน ๒๕๕๙

งบประมาณ

ไม่ใช้งบประมาณของทางราชการ

แนวทางบริหารความเสี่ยง

ประเด็น	ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น	การจัดการความเสี่ยง	ผู้เกี่ยวข้อง
<p>๑. การวางแผน</p> <p>- ประชุมมอบนโยบาย แก่ฝ่ายการศึกษา และโรงเรียน</p>	ข้อมูลไม่ครอบคลุมการ ดำเนินการ	ให้ผู้มีความรู้เข้าร่วม ประชุม	ผู้บริหารเขต ฝ่าย การศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษา และผู้บริหาร หรือผู้เกี่ยวข้องบริษัท เทเวศประกันภัย จำกัด (มหาชน)
๒. การดำเนินการ	<p>๑. ความสม่ำเสมอในการ บันทึกความดีของ นักเรียน</p> <p>๒. ความเข้าใจว่าสมุด บันทึกความดีเป็น การบ้าน ผู้ปกครองจึง ให้ความสำคัญน้อย</p> <p>๓. ความสม่ำเสมอของ ครูผู้สอนในการตรวจ และให้คำแนะนำ</p> <p>๔. ความสม่ำเสมอของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในการนิเทศติดตาม</p> <p>๕. ความสม่ำเสมอของ ฝ่ายการศึกษาในการ ติดตามและตรวจเยี่ยม</p>	<p>๑. นักเรียนนำเสนอผล การบันทึกความดี หน้าชั้นสัปดาห์ละครั้ง</p> <p>๒. สร้างความเข้าใจเรื่อง การใช้สมุดบันทึก ความดีร่วมกับ ผู้ปกครอง</p> <p>๓. ครูผู้สอนกำหนดเวลา การส่งทุกวันจันทร์ และให้ข้อเสนอแนะ ทุกครั้ง</p> <p>๔. ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดตารางนิเทศ ติดตามเดือนละ ๒ ครั้ง</p> <p>๕. ฝ่ายการศึกษากำหนด ติดตามการบันทึก ความดีในสมุดบันทึก ความดีของนักเรียน และตรวจเยี่ยมทุกเดือน</p>	<p>นักเรียน</p> <p>ผู้ปกครองและครูผู้สอน</p> <p>ครูผู้สอนและนักเรียน</p> <p>ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและนักเรียน</p> <p>ฝ่ายการศึกษา ผู้บริหาร- สถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียน</p>

การประเมินผล

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรมในสังกัด กรุงเทพมหานคร ในเขตพระนคร จำนวน ๑๑ โรงเรียน ใช้สมุดบันทึกความดี ตอน ความรู้คู่คุณธรรม บันทึกความดีที่ผ่านกระบวนการคิด ทบทวน แยกแยะ และการตัดสินใจแล้ว

๒. ร้อยละ ๘๐ ของพฤติกรรมนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรมในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๑ โรงเรียน มีการพัฒนาทักษะชีวิตอย่างต่อเนื่อง

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในเขตพระนคร จำนวน ๑๑ โรงเรียน ๑ละ ๒ คน รวม ๒๒ คน

เครื่องมือ

๑. สมุดบันทึกความดี ตอน ความรู้คู่คุณธรรม

๒. แบบสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย แบบประเมิน บริบท ปัจจัยเบื้องต้น การดำเนินการและผลผลิต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บจากสมุดบันทึกความดีของนักเรียนและการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ตามแบบสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย แบบประเมิน บริบท ปัจจัยเบื้องต้น การดำเนินการและผลผลิต

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้คือ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากสมุดบันทึกความดี ซึ่งเป็นแบบรายงานผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ร่วมกับ แบบสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย บริบท ปัจจัยเบื้องต้น การดำเนินการและผลผลิต เพื่อสร้างข้อสรุปทำให้ได้กระบวนการนำสมุดบันทึกความดีมาใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตให้กับผู้เรียน และได้ปัจจัยความสำเร็จในการนำสมุดบันทึกความดีมาใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตให้กับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

สมุดบันทึกความดี เป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการสนับสนุนนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้เป็นรูปธรรม ประเมินผลได้ในทางปฏิบัติและสอดคล้องกับการนำนโยบายของกรุงเทพมหานคร เรื่อง “ทักษะชีวิต” มาขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม และต่อยอดหลักสูตร “โตไปไม่โกง” อย่างต่อเนื่อง สร้างความยั่งยืนในการขับเคลื่อน ส่งผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนอย่างเป็นระบบ สามารถสร้างเอกลักษณ์ของการเป็นโรงเรียนคุณธรรม หนึ่งในนโยบายหลักของสำนักงานเขตพระนครที่บูรณาการกับภาคีอื่น ๆ ซึ่งเป็นหน่วยงานภายนอก ดังนั้น เพื่อให้ “สมุดบันทึกความดี” เป็นเครื่องมือพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนที่สมบูรณ์และเป็นรูปธรรม ความสำเร็จ จึงขอเสนอแนะข้อเสนอเชิงนโยบาย ดังนี้

ระดับชาติ

- กรุงเทพมหานครนำเสนอการสังเคราะห์องค์ความรู้เรื่อง การนำสมุดบันทึกความดี ตอนความรู้คู่คุณธรรม มาใช้ในการสนับสนุนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของกระทรวงศึกษาธิการ ให้กระทรวงศึกษาธิการผลักดันการนำสมุดบันทึกความดีมาใช้ประกอบการติดตามและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทุกระดับ

ระดับท้องถิ่น

- กรุงเทพมหานครสนับสนุนการสร้างโรงเรียนพัฒนาทักษะชีวิตต้นแบบด้วยการนำสมุดบันทึกความดีมาใช้ในการติดตามและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทุกระดับ สำนักงานเขตละ ๑ แห่ง
- ทุกสำนักงานเขตส่งเสริมการสร้างโรงเรียนพัฒนาทักษะชีวิตต้นแบบด้วยการนำสมุดบันทึกความดีมาใช้ประกอบการติดตามและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทุกระดับ ทุกสถานศึกษา
- สถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตและพฤติกรรมนักเรียนอย่างเป็นระบบ ด้วยการนำสมุดบันทึกความดีมาใช้ในการติดตามและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทุกระดับ

ระดับบุคคล

- ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการนำสมุดบันทึกความดีมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียน
- ครูผู้สอนส่งเสริมการนำสมุดบันทึกความดีมาใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร เรียนรู้ความสนใจ ความรู้สึก การกระทำและสภาพแวดล้อม รอบๆ ตัวนักเรียน
- นักเรียนนำสมุดบันทึกความดีมาใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกความคิด ทบทวนการกระทำและเขียนบันทึกความดีของตนเอง
- ผู้ปกครองนำสมุดบันทึกความดีมาใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร เรียนรู้ความสนใจ และความรู้สึกของนักเรียน

.....